

DISCOURS

*Evit gouleneur plac'h da zemezi, m'ar be ar banget elec'h
ma emedi ar plac'h, ha mar be goulennet goude dijuni.*

G. Abars ho quittäat, Compagnunez,
E trugarecàn ho madelez
D'hor beza recevet en ho ty;
Ha roet deomp da zijuni,
E tislériàn e zòn carguet
Da bresanti déc'h eur reget.
Laqet òn en penn ar vanden,
Hac e zeus c'hoant e parlantfen :
Hanzavi a ràn gouscoude
Oun indign eus an enorz-ze,
Dre na meus qet a dalant,
Discadurez, na calz sqiant.
Ar pez a deu d'am hardissât,
Eo ma credàn e zoc'h tud vad,
E viot prest d'am excusi
Ma teufe din ober fasi,
En despet d'am intantion,
D'ober mad va c'homission.
Rac-se, mar permettit din,
Digompliment ec'h exposin.

R. Disqueus a rit mil act a humilite
Ha qement a civilite,
Ma veritit sur gant rêson,
E rofemp déc'h hon attantion.
Pinvidic ha den honest;
Beza savant ha modest,
Zo qaliteou ar re gaera,
Mes nonpas ar re gommuna,
Ha gouzout trugarecât
Evit ar servichou mad,
N'eo qet certen an hent fall
Evit obten c'hoas re-all.

13

Parlantit eta hardiamant ,
 Hac exposit ho santimant ,
 Ha diouz ma zeo ho commission ,
 Ni a vo prest da entent rêson ;
 Mes manifiq e ve parlantet
 Hac e ve hor pennou goloet.

R. Beza e meus hirio an enor
 Da bresanti dirac ho tor
 Eun den yaouanq leun a furnez ,
 Ha demeus hoc'h anaoudeguez ;
 Eur merq bras demeus a sqiant ,
 Eo m'en deus preferablament
 Choazet unan eus ho merc'hed
 Evit beza e bried.

Gouzout a rit e zêo dija
 Publiet teir güech ar bromessa ,
 Ha n'hon deus den clêvet parlant
 Eus a nep seurt ampechamant ,
 Nac e vet en em opposet
 Da retardi an eured ;
 Rac-se omp deut d'e fed
 Da zont hirio da gontracti.

G. Atao diouz costez ar vaouez
 E ve clasqet mil digarez ,
 Ha na ouffac'h qet evit petra ,
 Nemet evit delc'hel an dud en o za.

R. Ne glasqàn qet digareou ,
 Mes exposi va rêsonniou ;
 Gortoz a ranqit , rac ar mab eus an ty
 En deveus goall faoutet e fri ,
 Nonpaz ouz en em ganna ,
 Mes o fourra butun ennâ ,
 Hac e zêo redet d'ar marc'hat
 Da glasq eun ados d'e c'hriad.
 Mes da c'hortos ma teuy d'ar guear ,
 Rac ne zalêo qet , mévar ,

14

En deus va dalc'het me amàn ;
 Evit ma respontin evitàn ;
 Rac-se e tislêriàn d'éc'h,
 Ententit mad mar plich ganéc'h,
 Ret e ve pare mad e fri
 Abars cass ar plac'h da eureuji,
 En aon na ve ar bêleg spontet
 O velet eur fri qer faoutet.

G. M'en divije lavaret dîn-me,
 E voa bet qüit da vont qeit-se ;
 Ia, rac me a voar parea
 Gant remejou ar re zrolla.
 An deiz all va marc'h du,
 Eur marc'h mad, en creiz e fru,
 A voc roguet e groc'hen
 Gant eun tol dant digant eun azen :
 N'ho pije birviquen devinet
 Gant petra e meus e bareet !
 Gant eun tam qic-sall d'e beinscillat,
 Hac eun anduillen d'e c'hriad.

R. Credit dîn, o redet bro
 E tisqer traou nêvez atao.
 Pa voan er Spagn en arme,
 Eun devez ma voa calz arne,
 Abars an east en nevez-amzer,
 Ec'h êruas eur goal affer,
 Eur vreg gant eun aër a voe flemmet,
 Tout e zud a voe calz nec'het :
 Facil e sònjit eo ar vreg a varvas ?
 Mes nan, an aër hepquen eo a grevas.

G. Me n'en dòn qet eus an dud habila,
 Mes adress mad a meus da scrifa ;
 Qenta lizer a scrifis biscoas
 A voe scrifet gant eun aval poas,
 Ha goude va güella pluen
 Zo bet eur picol anduillen.

Ha gant qement-se tout,
 Me a meus bet grêt calz a rout :
 Ha pa bresantàn eur reget,
 E vezàn diouc'h-tu selaouet;
 Ha ne bretantàn qet bremàn
 Beza daleet reir amàn.

R. C'houi a zo savet goal mintin
 Da laqat an dud da c'hoarzin :
 Mes an amzer a ya en dro,
 Rac-se hastomp buan a fo.
 Ia eur gascon en deiz all
 A ras eun dro ne voa qet fall,
 Rac evel m'en devoa clévet
 Voa qestion eus eun eured
 Gant familliou a gonseqanç.
 Tud pinvidic hac a bresanç,
 E vije manific dezà
 Mont ive dî da leina.
 Evel m'en devoa calz a speret,
 Ne voe qet pell ambarrasset
 Evit caout prest eun digare
 Da gomz ouz tad ar plac'h neve.
 Ar gompagnunez a voa êruet,
 Ha den mui na c'hortoet.
 Neuze ec'h antreas ar gascon,
 Gant reverançou a fêçon;
 Anfin, scuis bras o saludi,
 E lavaras da vestr an ty :
 Me meus evidoc'h eun affer pressant,
 A ell talvout d'ec'h calz a arc'hant;
 Fachet òn d'oc'h interrompi,
 Mes ne qet eun dra da differi.
 Ar mestr a lavaras d'ar gascon :
 Chommit da leina, va mignon,
 Ha goude-ze, var hon abaster,
 Ec'h ententimp ouz hon affer.

16

Pa voe grêt ar regal tout,
 Ha deut ar poent da vont er rout,
 Ar gascon neuze a lavaras :
 Cetu amâ an affer bras.
 Gant ho merc'h e meus bet clêvet
 E prometit rêi cant mil scoët;
 Mes, mar qerit, me c'hemero
 Gant an anter eus anezo;
 An anter all a chom ganêc'h,
 Cetu eur gounit sclêr caër d'êc'h,
 An tad ne gavas qet dereat
 Beza evelse goapeat
 Credabl ê en em fachas;
 Mes ar gascon a bartias;
 Buan e ranqas trei e guein,
 Mes attrapet en doa e lein.

R. Ni nomp qet gasconet,
 Mes tud sincer, güir Vretonnet :
 Neo qet leinou eo a glasqomp,
 Mes ar plac'h neve a c'houlennomp.

Me gred oc'h eun den ar güella,
 Ha ne ve qet mad ho trompla,
 E ve pec'het oc'h amusi
 Ha memes dont d'ho talei;
 Ar pezh ze êruet ganêc'h,
 Am gra calz nec'h, m'en assur d'êc'h.
 Abaoue dec'h ho plac'h yaouanq
 E deus chenchet a zantimant.
 Me a voa êt demeus ar vro
 Hac e sônjet e voan maro;
 Mes evel ma oun en em gavet,
 E deus din-me diguemennet
 N'em boa nemet en em avanç,
 Hac em bije ar breferanç.
 Qer buan diouc'h-tu, hep dalei,
 Oun diredet d'e saludi,

Hac e ràn hirio güeladen ;
Cetu aze eun obaden.

Me a meus bet clêvet dija,
Meur a guilloq o cana ,
Hac evit n'en dòn qet c'hoas còs ,
E meus güelet meur a vleiz en nòs.

Eun den ferrubl oc'h , var ho meno ;
Mes piou a sònch dèc'h ho credo ?
Ni a voar penos o redet broyou
En em zammer a varmaillou ,
Hac e rêr coll calz a amzer
O conta eur bern a c'heyer.

C'hoant oc'h eus-hu-ta d'hor sponta
Ha d'hor c'hass qüit hep netra ?
Ni nomp qet sur prest da cedi ,
Hac e ve ret demp procedi.
Mar cedit ar plac'h-mâ gane ,
Me gavo eun all d'ho toare ,
Unan hac a voar menaji ,
Ha mont a ràn dèc'h d'e brouvi.
An deiz all e voan o chasseal ,
E yis en ty en eur basseal ,
Hac e d'oa uset eur c'houlouen
Evit clasq eun tam còs spillen.
Admirit eta pebes greg ,
Uza eur c'houlouen a venneç
Evit eur spillen dic'hroset ,
Ha c'hoas ne voa qet bet cavet.

Mar doc'h bas-valan , comzit ouz-önnez
Da varc'hadour an allnmettez ;
Pe autramant , mar plich deoc'h ,
Goulennit-y eta evidoc'h ;
Hor plac'h-ni a zo en ty-mâ ,
Roet e deus demp e fromessa ,
Gant consatamant e zud :
Clêvit gante , n'int qet mud.

Seblantout a ra ouz ho clêvet,
 E ve an affer decidet :
 Ha mar dê gûir qementse,
 Ne qet me mui a rêi dale.
 Permettit din-ta eun nebeudic
 Ma rin brêmâ eur baleic.
 Da c'houzout hac én zo en ty
 Eur plac'h contant da zemezi.

En eur bresanti eur Plac'h Yaouanq.

Sellit eta amàn, va mignon;
 Homàn zo eur plac'h a fêçon :
 Mar dêo contant ha d'ho toare,
 Bezit eta grêt evelse.

Complimant da eur Plac'h Yaouanq.

Bonjour deoc'h-hu, Plac'h coant,
 Fleuren fresq, boqet charmant :
 Certenamant n'en dêo qet c'houi
 A dle chom hep caout ho parti.
 Plijet, goude ar goulennou,
 E ve casset an embannou.
 Hirio na ellomp qet dale;
 Eur vech all a zo adare.
 Ma n'oc'h qet ervad contantet
 Gant an objet zo presantet,
 E zàn c'hoas da ober eur bale,
 Da glasq unan a vo d'ho toare.

Holla! ni n'en domp qet tud fall
 Da zont da guemer tra eun all :
 Ar vreg-se a zo perc'hennet,
 Nemet bez e vez divorcet;
 Eus ar seurt-se mallig hini
 Ne deuyo ac'hàn ganeomp-ni.

Da eun Intanvez.

G. Arça eta Plac'h Yaouanq coant,
 Petra eo eta ho santimant,
 Pa velit ar re o deveus bet

Prest adare da gaout fret?
 Ma na garit hasta a fo,
 E medoc'h en risq de goll ho tro.
 Va excusit, m'ho ped, maouez vad;
 Permettet eo certen badinat :
 Mes n'en dêo qet êruet c'hoas
 An hini a dle dont d'ho choas.

R. Mar güelit begou e boutou,
 E velot souden e seuillou :
 Me gred assur e zoc'h den habil,
 Mes da viana e zoc'h difficil.

G. N'hon deveus tam ebet disprijet
 An objet a ve demp presantet ;
 Hac evel ne zens coz voutez
 Na gaver dezi he farez,
 Onnez ivez, aboues guedal,
 Me a gred a gavo eur chanç all.
 Ni n'en domp qet deut assur eviti,
 Ha ne sònjomp qet a grenn enni,
 Mes evit an hini a zo embannet,
 e zeo hanvet ;
 Hac evit e designa ervat :
 êo he zad.
 Ne glasqit qet eta digarei,
 Pa zêo guir e mân en ho ty.

R. Sclêr mad êo sur, pa expliqit,
 Eus a behini e parlantit ;
 Mes ret êo goulen diouti
 Ha contant êo da zemezi.

Mont a ra da ober eur bale.

Ouz an daul e meus hi cavet
 Tranquilamant bras azeet,
 Ha e deus lavaret din-me
 Ne voar qet piou a zo aze.

Oh! va mignon, arespont-se
 A zo tout-a-fêt d'hon doare :

Disquëz a ra e zê prudant,
 Ha güir vestrez d'he zantimant.
 Hac evel pa lavarfe c'hoas
 Ne rofe qet e dorn da bep goas,
 Mes hepqen nemet d'an hini.
 A zo bet destinet dezi;
 Ennes ê just a zo amâ.
 Ne broposân qen nemetâ;
 Rac-se eta, grit demp antren,
 Coulz hac an oll eus va banden.

Oh! va mignon, na c'houi c'heus talant
 Da drêi an traou d'ho santimant!
 Mes gouzout a rit, an habilla
 A ell ivez avichou fazia;
 Rac-se eta, bremâ permett
 Ma lavarin en em dromplit.
 Mar dê eus ar plac'h-se azeet
 E zêo occupet ho speret;
 Ha pa e deus roet ar respont-se
 Ouz traou all sur e sônje,
 Rac amâ e zeus en em gavet
 Alies a dud d'hor güelet,
 Joa vras meurbet hon eus diouto,
 Gant qementse evel ato
 Eo en em gavet qer just ha tra
 Da veza primeri ar bara
 Dre chanç gouscoude dec'h e voa deud
 Ar meliner laer gant ar bleud;
 Hirio eta me ranq poazat,
 Hac ar plac'h-se ribottat;
 Hac ouspen qementse c'hoas,
 Dêi êo ive da rolla an toaz.
 Rac-se n'oc'h eus qet a voyen
 Da gaout hirio hor femelen.

Ma ne zeus qen ouz ho trêza
 Nemet primeri a vara,

Deut ganén-me oll a vanden
 Da gundui ar femelen :
 Ni hon eus eur zal vras preparet,
 Tapisset caer ha fleurachet,
 Poazet bara, qig ha stripou,
 Paste, fars-forn, goadiguennou :
 Eun dol hir a zo bet savet
 Evit ober demp eur banquet :
 Na c'hedomp nemet ar plac'h neve
 Evit festa mad Molarge.
 Pa vezo deut, ni a rai frico,
 Ni a gano hac a gonto.
 Ac'hanta eta, va mignon,
 Petra a lavar ho calon?

Qement a rit sur o pledi,
 Em be c'hoant bras d'ho contanti ;
 Gouscoude e ve dirêzon
 Lezel va zy en abandon,
 Rac certen eo evit merc'het
 Ne get ès din da zivoeret,
 Hac ispecial an hini
 A fell dêc'h da regeti ;
 Mes c'houi a zo grêt ho labour,
 Ha n'oc'h eus ezom a nep zicour
 Nemet da gana, da youal,
 Da fricotta ha da zañçal.
 Cetu amàn eur potr boujant,
 Hac a dalvo dêc'h qeit ha cant.

Bø! nê get da glasq ar seurt-se
 On-me sur laqet da vale :
 Tec'h alesse te, còs marmous ;
 Ni ne glascomp get eur seurt mous.

Mar cavit ennes re dister
 Evit dont da ober hoc'h affer,
 Cetu amàn c'hoas eun all,
 Hac evit ar güel n'êo get fall.

Bonjour, dèc'h-hu, va den mad,
 N'oc'h eus bremàn nemet tostât;
 Me gred eo dre guriosite
 Oc'h en em bresantet aze
 Evit güelet hor plac'h coant,
 Hac evit choaz ho santimant;
 Mes hon affer-ni zo da guenta,
 Hac e fell demp e finissa.
 Mac teuit amàn d'hon dale,
 D'hon tro ni a ray dèc'h bale :
 Ni ho paeo, hervez ar c'his,
 Certen gant ar memes moneiz.

Lavarit dìn-me, me ho ped,
 Ha merc'hed ho prô zo decedet,
 Ma ranqit eta doht qeit-mâ
 Da glasq merc'hed da fortuna?
 Me a gléo lavaret en Breiz
 E zeus certen merc'hed aleiz;
 Ma rafec'h eur bourmenaden,
 Ec'h alfec'h güelet meur a vanden,
 Ha marteze abars fin ho tro,
 Ho pe ar choaz eus anezo;
 Evit amàn na zeus nicun
 Contant da ober he fortun.

Lavarit dìn-me da guenta,
 Petra a sinifi promessa!
 Me a meus clêvet en peb amzer
 E tleer delc'hel mad d'ar guer;
 Hoguen, unan eus ho merc'het
 E deveus d'an d'en-màn promettet
 Feiz qercoulz ha fidelite :
 Ni zô deut da glasq an dra-ze.

Penos eta? me am boa credet
 E voac'h, c'houi, eun den a vras speret :
 Güir eo, ar seurt-se avichou
 O deveus calz demeus a ureou.

Quamdoque bonus

Dormitat humerus.

Ha credabl eo e ve en ty
Eur plac'h contant da zemezi,
Hac e ve ét qêit-se ar brud,
Hep ma ouffe netra he zud!

Pa ho clêvàn evelse o parlant,
Me veļ oc'h eus calz a dalant,
Ha téod mad, ha descadurez,
Ha calz inzign ha mil adres;
Ec'h ouzoc'h mad forji guêyer
Evit tremen ervad an amzer,
Hac e fell dêc'h, gant ho latin,
Hon amuzi-ni da c'hoarzin;
Mes, hac e vec'h-hu avocat,
Pa noc'h eus qet dêc'h ar gos vad,
Me a esper dont d'o fêza,
Hac a c'hoarzo da ziveza.

Ridebit benè

Qui ridebit in fine,

Abars ma refot dîn-me plega,
E scuizot sur c'hoas en ho sa.
Sellaouit ervad, va c'homper,
Pec'het bras eo coll an amzer;
Eur poent a zo evit pep tra,
Ha bremàn eo poent finissa.
Diou vech e meus bet goulennet
Ac'hann ar plac'h a eured :
C'hoas daou c'her all : diou vech anter;
Decidomp buan an affer.
Eur vech, diou vech, añfin, teir güech;
Cetu me bremàn direbech.
Roit dîn-me bremàn ar plac'h,
Pe e zàn en hent gant va zac'h.
Ar banqet a zo preparet,
Ha bezit sur e vo débret.

Goude qementse ni a velo
Pe c'houi pe me eo a baeo.

Ar pez a ra dìn differi,
Eo an ezom eus anezi;
Rac ouspen ma zeo eur plac'h coant,
Leun a furnez hac a sqiant,
Eo dilijant en e labour,
En peb amzer prest d'am zicour;
Mes mar oc'h eus-hi decevet,
Ha dija en em bromettet,
Allas! he c'halon a ve eno
Hac amàn a enep he meno.
Allòn, dont a ra em memor
Oc'h eus grêt dìn calz a enor
D'am pedi da vont d'ar banquet,
Hac oc'h eus bet memes pedet
Qement zo em c'hompagnunez
Da vonet ivez assambles.
Eh bien! eno en eur banne güin
Me a veuzo va oll chagrin,
Hac a lavaro coulz hac eun all :
An affer-màn n'en dêo qet fall;
Rac-se, evit en em accordi,
Pa viot prest, deut-ta en ty.

Complimant d'ar Vreg-Yaouanq.

Debonjour dêc'h-hu, Plac'h Nevez,
Me ho salud gant levenez.
N'en dêo qet va c'hondition
Dont amàn dêc'h-hu da sermon :
Lezel a dleer qementse
Gant an nep o deus autorite.

Mar plich ganêc'h dont d'an ilis :
Eno ar bêleg, hervez e ofiç,
A explico dêc'h an oll zantelez
Demeus ar Sacramant a Briedelez,
Hac an oll obligationou

A contract ar güir priejou.
 Me a meus grêt va c'hommission ;
 Chang vad dêc'h ha güir union.

Complimant d'an Ozac'h-Yaouanq.

Ha c'houi ive, va den prudent,
 A verit sur eur c'homplimant ;
 Me reget dêc'h digant Doue
 Pep chang-vad ha prosperite.
 Cetu dirazoc'h an objet
 Ha goulennet hac accordet :
 Mar don bet ouz ho retardi,
 Na gavit qet dies va excusi ;
 Gouzout a rit an usach commun
 Pa vez qestion eus ar fortun.
 Bremàn, mar doc'h prest, hastit a fo,
 Ne qet me mui ho taleo,
 Nemet ma rofot peb a vanne
 D'am c'hamaraded coulz ha din-me.

DISCOURS EVIT GOULEN EUR PLAC'H DA EUREUJI.

Salud, Compagnunez, gant eur galon ardant,
 Eus a greiz va c'halon e ràn va c'homplimant,
 Ma vouifen-me an tu, ar fêçon d'en ober,
 E ve va brassa joa plijout d'hoc'h oll dousder.

Peb action gaër, d'e ober pa zeomp,
 E zêo dre Sin ar Groas atao e commançomp ;
 En hano an Tad, ar Mab, hac ar Speret-Glan,
 Zo tri Ferson distinct en eur memes unan.

Abaoue ma voan bian, var brec'h va maguerez,
 Me am boa an desseign da antren er Palez ;
 Mes êru eo an deiz, an amzer ar vech-màn,
 Ma meus bet an enor da zont betec ennàn.
 Evit beza hirio antreet en ho ty,
 N'ouzoc'h qet, marteze, tenor va c'hevriidi :
 Me zo eur messager zo amàn digasset,